

Salat – suvine maiuspala

Salat on imeline toit ja mida-
gi nii suvist, kui üks toit üld-
se olla saab.

Võite ju vaielda vastu, et sel-
leks on hoopis grillvorstid, kuid
nende juures on kõige toredam
just küpsetamine ning hõng, mis
sellega kaasneb.

Tavaliselt järgneb grillvorsti-
de või liha söömisele kurtmi-
ne, et kuidagi raske on olla. Ent
kas olete kuulnud kedagi kaeb-
lemas, et on endale salatiga liiga
teinud?

Salateid on külmi ja kuumi,
soolaseid ja magusaid, kohe söö-
miseks ja ületalve hoidmiseks.
Neid ühendab enamasti see, et
kõik on imemaitsvad ning kõhu-
le head.

Maaleht.ee väljakuulutatud
salatikonkursile, kuhu saabunud
retsepte ka Targu Talita avaldab,
on juba tulnud ülipõnevaid val-
mistamisõpetusi, mõned neist
koos piltidega.

Osalejate hulgas on tuttavaid-
ki autoreid – neid, kes mullusel
moosikonkursil kaasa löid. On
isegi nähtud retsepte – neid, mil-
le moosikonkursi žürii muidu küll
heaks kiitis, kuid salatiks tunnistas
ning seetõttu konkurentsist
välja jättis.

Salatiretsepte leiate ka meie
täna'sest numbrist. Usinat järele-
proovimist!

**VIVIKA
VESKI**

LUGEJA KÜSIB

Vatitaolise kattega kurgilehed

Sel aastal on minu kurkidel mingi
imelik nähtus. Mõned alumised lehed
ja osa vilju kattuvad paksu valge kor-
raga. Olen need ära lõiganud, aga tai-
med on viletsa väljanägemisega. Kar-
dan, et loodetud saak jääb saamata.
Mida võiks veel teha?

Vastab

VÄINO PALLUM

Tänavune sagedaste vihmahoo-
gudega ja vähese päikesepais-
tega juuni oli valgemädaniku
(*Whetzelinia sclerotiorum*) arenguks
kõigiti soodne.

Suur õhuniiskus ja temperatuu-
ri järsud ööpäevased muutused (kül-
mad ööd) vähendasid teie kurkide
vastupanuvõimet sellele haigusele.
Halva niiskus-, soojus- ja valgusreži-
imi mõju võimendab ka taimede tihe
seis.

Valgemädanik on laia peremees-
taimede ringiga seenhaigus, mis na-
katab enam kui 220 liiki taimi, seal-
hulgas kurki, paprikat, tomatit, salatit,
kapsast, porgandit, peterselli, krüsan-
teemi, sibullilli.

Kurgil võib haigus tabada juureka-
la, vart, leherootse ja vilju. Kõige ohtli-
kum on juurekaala ning varre kahjus-
tus, mis võib taime hävitada.

Valgemädanik lööb enamasti väl-
ja viljakandeperioodil. Varre alumi-
sel osal või külgvõrsete väljumisko-
hal tekib vesine laik, mida ei pruugi
kohe märgata. Kahjustatud koht peh-
meneb, tumeneb veidi ja kattub valge
koheva vatitaolise seeneniidistikuga.

Hiljem moodustub seeneniidisti-
kul heledaid, peagi mustaks muutu-
vaid sklerootsiime – seeneniidistiku
põimkude ehk seenemügaraid. Neid
võib mõnikord leida ka kurgivarre
seest.

Kord kasvupinnasessse sattunud
sklerootsiimid võivad seal püsida aas-
taid eluvõimelisena ja saada siis nak-
kusalgmeks.

Patogeenile sobivates tingimustes
idanevad sklerootsiimid lehtereos-
laiks, kus arenevad kotteosed. Need
kanduvad õhuvooludega laiali ning
nakatavad taimi.

REPRO

**Valgemädanik on seenhaigus, mis võib
nakatada enam kui 220 liigi taimi.**

Alaline nakkusallikas on mullas
ja taimejäätmis säiliv seeneniidist-
tik, mille tükikesed levivad nii õhu-
voolu, hooldaja käte kui ka tööriista-
de abil. Taimekoesse siseneb haigus-
tekitaja lõikehaavade ja muude vigas-
tuste kaudu.

Haigus levib kergemini, kui koltu-
vad ja surnud lehed ning leherootsud
jätta õigeaegselt kõrvaldamata.

Haigus ohustab siis, kui mitu aas-
tat järjest kasutada sama kasvupin-
nast ning kasvumaja on puudulikult
desinfitseeritud.

Tugeva kahjustuse korral eemalda-
ge kogu taim ja põletage, ärge visake
seda kompostihunnikusse. Koltuvad
ning närbunud võrsed kõrvaldage ot-
sekohe pärast nende märkamist. Lõi-
gake haigestunud kohad välja, määri-
ge lõikehaava Switch 62,5 WG ja krii-
dipulbrist valmistatud pastaga või
pritsiige kurgivarsi selle fungitsiidi sus-
pensiooniga (10–15 g/10 l).

Vähema mõjuga on haavade tup-
sutamine söepulbri, kriidi või lubjaga
ning kaaliumpermanganaadi lahuse-
ga (0,5 g/l).